

PRAVILNIK

O APARATIMA NA GASOVITA GORIVA

Službeni glasnik RS, broj 60/2023 od 21/07/2023

Početak primene: 01/07/2024*

Ugašeni propisi:

- Pravilnik o zahtevima za projektovanje, izradu i ocenjivanje usaglašenosti gasnih aparata ("SG RS", 41/2015 i 44/2018 dr. zakon)
- Naredba o obaveznom atestiranju regulatora pritiska za tečne plinove propan-butan ("Sl. list SFRJ", br. 20/86)

I OPŠTE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bitni zahtevi koji se odnose na projektovanje, izradu i ocenjivanje usaglašenosti, označavanje i zahteve koje mora da ispuni imenovano ili drugo telo za ocenjivanje usaglašenosti aparata na gasovita goriva i opreme.

Područje primene

Član 2

Ovaj pravilnik primenjuje na aparate za gasovita goriva i opremu.

U smislu ovog pravilnika smatra se da je aparat u pravilnoj upotrebi ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) pravilno je ugrađen i redovno se održava prema uputstvima proizvođača;
- 2) upotrebljava se sa dozvoljenim odstupanjem u kvalitetu i pritisku snabdevanja gasom;
- 3) upotrebljava se u skladu sa njegovom namenom ili na način koji se može na razuman način predvideti.

Ovaj pravilnik se ne primenjuje na aparate koji su posebno projektovani za:

- 1) upotrebu u industrijskim procesima koji se sprovode u industrijskim pogonima;
- 2) upotrebu u vazduhoplovima i železnici;
- 3) naučne potrebe za privremenu upotrebu u laboratorijama.

Smatra se da je aparat iz stava 3. ovog člana posebno projektovan ako je projektovan za specifičnu potrebu određenog procesa ili namene.

U slučaju kada su pojedini zahtevi za aparate ili opremu propisani ovim pravilnikom preciznije uređeni drugim propisom kojim su preuzeti bitni zahtevi harmonizovanog zakonodavstva EU, tada se ovaj pravilnik ne primenjuje ili se ne primenjuje na takve aparate ili opremu u pogledu tih zahteva.

Bitni zahtev za energetsku efikasnost iz tačke 3.5. Priloga I - Bitni zahtevi, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog I) ne primenjuje se na aparate za koje su zahtevi u pogledu energetske efikasnosti uređeni propisima o eko-dizajnu.

Odredbe ovog pravilnika ne utiču na mere utvrđene propisima kojima se uređuje oblast korišćenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti zgrada.

Značenje pojedinih izraza

Član 3

Pojedini izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) aparati - aparati u kojima se sagorevaju gasovita goriva koji se upotrebljavaju za kuvanje, hlađenje, klimatizaciju, grejanje prostora, pripremu tople vode, rasvetu ili pranje i gorionici sa prinudnim provetrvanjem i grejna tela koja su opremljena takvim gorionicima;
- 2) oprema - sigurnosni, kontrolni ili regulacioni uređaji i njihovi podsklopovi, projektovani za ugradnju u aparat ili za montažu kao deo aparata prilikom sastavljanja aparata;
- 3) sagorevanje - proces u kome gasovito gorivo reaguje sa kiseonikom stvarajući toplotu ili svetlost;
- 4) pranje - celokupni proces pranja, uključujući sušenje i peglanje;
- 5) kuvanje - način ili proces spremanja ili zagrevanja (podgrevanja) hrane za konzumaciju upotrebom toplove i korišćenjem širokog spektra metoda;
- 6) gasovito gorivo - svako gorivo koje je pri temperaturi od 15 °C i apsolutnom pritisku od 1 bar u gasovitom stanju;
- 7) industrijski proces - ekstrakcija, uzgoj, rafinacija, prerada, proizvodnja, izrada ili priprema materijala, biljaka, stoke, životinjskih proizvoda, hrane ili drugih proizvoda u cilju njihove komercijalne upotrebe;
- 8) industrijski pogon - svako mesto gde je glavna aktivnost koja se obavlja industrijski proces koji podleže određenim nacionalnim propisima o zdravlju i bezbednosti;
- 9) familija gasova - grupa gasovitih goriva sa sličnim ponašanjem pri sagorevanju, koje povezuje raspon Wobbe-ovih indeksa;
- 10) gasna grupa - određeni raspon Wobbe-ovih indeksa u okviru predmetne familije gasova;
- 11) Wobbe indeks - pokazatelj međusobne zamenljivosti gorivih gasova koji služi za upoređivanje energije stvorene sagorevanjem različitih sadržaja gorivih gasova u aparatu;
- 12) kategorija aparata - identifikacija familija gasova i/ili gasnih grupa za koje je aparat projektovan tako da sagorevanje bude bezbedno i na željenom nivou efikasnosti kako je naznačeno oznakom kategorije aparata;
- 13) energetska efikasnost - odnos između ostvarenog rada aparata i utrošene energije;
- 14) isporuka na tržištu - svako činjenje dostupnim aparata ili opreme na tržištu Republike Srbije radi distribucije, potrošnje ili upotrebe, u okviru privredne delatnosti, sa ili bez naknade;
- 15) stavljanje na tržište - prva isporuka aparata ili opreme na tržištu Republike Srbije;
- 16) stavljanje u upotrebu - prva upotreba aparata ili opreme od strane njenog korisnika;
- 17) proizvođač - pravno lice ili preduzetnik koje izrađuje aparat ili opremu ili za koga se aparat ili oprema projektuje i izrađuje i koji stavlja taj aparat ili opremu na tržište pod svojim imenom ili trgovačkim znakom ili koristi uređaj za sopstvene potrebe;

- 18) zastupnik - pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koje ima pisano ovlašćenje proizvođača da u njegovo ime preduzima određene radnje;
- 19) uvoznik - pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koje stavlja na tržište aparat ili opremu iz drugih država;
- 20) distributer - pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koje je uključeno u lanac isporuke, a nije proizvođač ili uvoznik;
- 21) isporučilac - proizvođač, zastupnik, uvoznik ili distributer;
- 22) tehnička specifikacija - dokument kojim su propisani tehnički zahtevi koje aparat ili oprema moraju da ispunje;
- 23) harmonizovani standard - evropski standard koji je donet na osnovu zahteva Evropske komisije za primenu u harmonizovanom zakonodavstvu Evropske unije;
- 24) ocenjivanje usaglašenosti - postupak kojim se utvrđuje da li su ispunjeni bitni zahtevi ovog pravilnika koji se odnose na aparat ili opremu;
- 25) opoziv - svaka mera koja ima za cilj povraćaj aparata koji je već isporučen krajnjem korisniku ili povraćaj opreme koja je isporučena proizvođaču aparata;
- 26) povlačenje - svaka mera koja ima za cilj da spreči da se aparat ili oprema u lancu isporuke stave na tržište.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonima kojima se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, opšta bezbednost proizvoda, akreditacija, standardizacija i tržišni nadzor.

Isporuka i stavljanje u upotrebu

Član 4

Aparati se stavljuju na tržište i u upotrebu ako se pravilno upotrebljavaju u skladu sa ovim pravilnikom.

Oprema se stavlja na tržište samo ako je u skladu sa ovim pravilnikom.

Odredbe ovog pravilnika ne utiču na pravo Republike Srbije da propiše one zahteve koje smatra potrebnim kako bi se obezbedila zaštita ljudi, domaćih životinja i imovine pri pravilnoj upotrebi aparata pod uslovom da to ne znači promenu namene aparata.

Bitni zahtevi

Član 5

Aparati i oprema moraju da zadovolje bitne zahteve propisane u Prilogu I, koji se na njih primenjuju.

Slobodan promet

Član 6

Na osnovu razloga koji se odnose na aspekte obuhvaćene ovim pravilnikom, ne može se zabraniti, ograničiti ili ometati stavljanje na tržište i puštanje u upotrebu aparata, ako su ispunjeni zahtevi ovog pravilnika.

Na osnovu razloga koji se odnose na rizike obuhvaćene ovim pravilnikom, ne može se zabraniti, ograničiti ili ometati stavljanje na tržište opreme, ako su ispunjeni zahtevi ovog pravilnika.

Na sajmovima, izložbama, prezentacijama ili sličnim događajima mogu se izložiti aparati ili oprema koji nisu u skladu sa odredbama ovoga pravilnika samo pod uslovom da je na njima stavljen vidljiv znak koji označava da oni nisu usaglašeni sa zahtevima ovog pravilnika i da se neće stavljati na tržište i/ili upotrebu dok se ne usaglase sa tim zahtevima. Tokom takvih izlaganja preuzimaju se sve neophodne mere bezbednosti u cilju zaštite zdravlja i bezbednosti ljudi, domaćih životinja i imovine.

II ZAHTEVI ZA ISPORUČIOCA

Zahtevi za proizvođača

Član 7

Zahtevi za proizvođača su da:

- 1) obezbedi da su aparati ili oprema koju stavljaju na tržište ili koriste za sopstvene potrebe projektovani i izrađeni u skladu sa bitnim zahtevima iz Priloga I;
- 2) za aparate ili opremu izradi tehničku dokumentaciju iz Priloga II - Postupci ocenjivanja usaglašenosti za aparate i opremu, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog II) i sprovede ili naloži da se sprovede odgovarajući postupak ocenjivanja usaglašenosti iz člana 14. ovog pravilnika, pri čemu kada je usaglašenost aparata ili opreme sa primenljivim zahtevima dokazana tim postupkom sastavi deklaraciju o usaglašenosti i stavi znak usaglašenosti;
- 3) čuva tehničku dokumentaciju i deklaraciju o usaglašenosti deset godina nakon stavljanja na tržište aparata ili opreme;
- 4) obezbedi da su procedure za serijsku proizvodnju usaglašene sa zahtevima ovog pravilnika i da su na odgovarajući način uzete u obzir promene u projektu ili karakteristika aparata ili opreme, kao i promene u srpskim standardima kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi ili drugim tehničkim specifikacijama na osnovu kojih je objavljena usaglašenost aparata ili opreme;
- 5) kada je to svrshishodno, s obzirom na rizike koje predstavlja aparat, u cilju zaštite zdravlja i bezbednost potrošača i ostalih korisnika, ispituje uzorke aparata koji su isporučeni na tržište, prati i ako je to potrebno, vodi knjigu žalbi neusaglašenih aparata ili opreme i njihovih opoziva i o tome obaveštava distributere;
- 6) obezbedi da je na njegovim aparatima ili opremi naveden tip, serijski ili fabrički broj ili bilo koja druga oznaka koja omogućava njihovu identifikaciju i natpsi propisani Prilogom III - Natpsi, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog III) ili, ako veličina ili priroda aparata ili opreme to ne dopušta, da se traženi podaci navedu na pakovanju ili u pratećem dokumentu;
- 7) na aparatu ili opremi, ili kada to nije moguće, na njihovom pakovanju ili u pratećem dokumentu, navede svoje ime, registrovano trgovačko ime ili registrovanu trgovačku oznaku i poštansku adresu na kojoj je dostupan, pri čemu adresa sadrži jedinstveno mesto na kojem je proizvođač dostupan i podaci za kontakt moraju da budu na srpskom jeziku;
- 8) obezbedi da su uz aparate priložena jasna, razumljiva i shvatljiva uputstva i bezbednosni podaci u skladu sa tačkom 1.5. Priloga I na srpskom jeziku;
- 9) obezbedi da je uz opremu priložena kopija deklaracije o usaglašenosti, kao i uputstva za ugradnju opreme u aparat ili montažu prilikom izrade aparata i za njeno podešavanje, rukovanje i održavanje u

skladu sa tačkom 1.7. Priloga I na srpskom jeziku, pri čemu ako se veći broj opreme dostavlja jednom korisniku uz predmetnu seriju ili pošiljku može se priložiti jedna kopija deklaracije o usaglašenosti;

10) u slučaju da smatra da aparat ili oprema koju je stavio na tržište nisu u skladu sa ovim pravilnikom odmah preduzme potrebne korektivne mere kako bi se takav aparat ili oprema po potrebi usaglasili ili povukli sa tržišta ili opozvali;

11) u slučaju da aparat ili oprema koji su isporučeni na tržište predstavljaju rizik, odmah o tome obavesti ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležnu inspekciju uz navođenje svih pojedinosti, posebno onih o neusaglašenostima i svim preduzetim korektivnim merama;

12) na zahtev nadležnoj inspekciji dostavi sve podatke i dokumenta potrebne za dokazivanje usaglašenosti aparata ili opreme sa zahtevima ovog pravilnika u papirnom ili elektronskom obliku na srpskom jeziku, u skladu za zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode;

13) na zahtev nadležne inspekcije sa njom sarađuje u svakoj aktivnosti preduzetoj radi uklanjanja rizika koje predstavljaju aparati ili oprema koji su stavljeni na tržište, u skladu za zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode.

Zahtevi za zastupnika

Član 8

Proizvođač može pismeno da ovlasti zastupnika, osim obaveza iz člana 7. stav 1. tač. 1) ovog pravilnika i obaveze izrade tehničke dokumentacije.

Zastupnik izvršava sve obaveze u skladu sa ovlašćenjem iz stava 1. ovog člana, pri čemu ovlašćenje mora da omogući zastupniku najmanje da:

1) deklaraciju o usaglašenosti i tehničku dokumentaciju čuva i na zahtev dostavi nadležnoj inspekciji tokom perioda od deset godina od dana stavljanja aparata ili opreme na tržište;

2) na zahtev nadležnoj inspekciji dostavi sve podatke i dokumente potrebne za dokazivanje usaglašenosti aparata ili opreme sa zahtevima ovog pravilnika;

3) na zahtev nadležne inspekcije sa njom sarađuje u svakoj aktivnosti preduzetoj radi uklanjanja rizika koje predstavljaju aparat ili oprema koji su stavljeni na tržište.

Zahtevi za uvoznika

Član 9

Zahtevi za uvoznika su da:

1) na tržište stavlja samo aparate ili opremu usaglašene sa zahtevima ovog pravilnika;

2) pre stavljanja na tržište aparata obezbedi da je proizvođač sproveo odgovarajući postupak ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa članom 14. ovog pravilnika i da je proizvođač izradio tehničku dokumentaciju, da aparat ima znak usaglašenosti i da su priložena uputstva i bezbednosni podaci u skladu sa tačkom 1.5. Priloga I, kao i da je proizvođač ispunio zahteve iz člana 7. stav 1. tač. 6) i 7) ovog pravilnika;

3) pre stavljanja na tržište opreme obezbedi da je proizvođač sproveo odgovarajući postupak ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa članom 14. ovog pravilnika i da je proizvođač izradio tehničku dokumentaciju, da oprema ima znak usaglašenosti i da je priložena kopija deklaracije o

usaglašenosti, kao i uputstva za ugradnju opreme u aparat ili montažu prilikom izrade aparata i za njeno podešavanje, rukovanje i održavanje u skladu sa tačkom 1.7. Priloga I, kao i da je proizvođač ispunio zahteve iz člana 7. stav 1. tač. 6) i 7) ovog pravilnika;

4) u slučaju da smatra da aparat ili oprema nisu u skladu sa bitnim zahtevima za bezbednost iz Priloga I, ne stavlja aparat ili opremu na tržište sve dok se ne sproveđe njihovo usaglašavanje;

5) u slučaju da aparat ili oprema predstavljaju rizik, o tome obavesti proizvođača i ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležnu inspekciju;

6) na aparatu ili opremi, ili kada to nije moguće, na njihovom pakovanju ili u pratećem dokumentu, navede svoje ime, registrovano trgovačko ime ili registrovanu trgovačku oznaku i poštansku adresu na kojoj je dostupan, pri čemu podaci za kontakt moraju da budu na srpskom jeziku;

7) obezbedi da su uz aparat priložena uputstva i bezbednosni podaci u skladu sa tačkom 1.5. Priloga I na srpskom jeziku;

8) obezbedi da je uz opremu priložena kopija deklaracije o usaglašenosti, kao i uputstva za ugradnju opreme u aparat ili montažu prilikom izrade aparata i za njeno podešavanje, rukovanje i održavanje u skladu sa tačkom 1.7. Priloga I na srpskom jeziku;

9) obezbedi da, dok su aparati ili oprema pod njegovom odgovornošću, uslovi skladištenja ili transporta ne ugroze njihovu usaglašenost sa bitnim zahtevima iz Priloga I;

10) kada je to svrshishodno, s obzirom na rizike koje predstavlja aparat, u cilju zaštite zdravlja i bezbednost potrošača i ostalih korisnika, ispituje uzorke aparata koji su isporučeni na tržište, prati i ako je to potrebno, vodi knjigu žalbi neusaglašenih aparata ili opreme i njihovih opoziva i o tome obaveštava distributere;

11) u slučaju da smatra da aparat ili oprema koje je stavio na tržište nisu u skladu sa ovim pravilnikom odmah preduzme potrebne korektivne mere kako bi se takav aparat ili oprema po potrebi usaglasili ili povukli sa tržišta ili opozvali;

12) u slučaju da aparat ili oprema koji su isporučeni na tržište predstavljaju rizik, odmah o tome obavesti ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležnu inspekciju uz navođenje svih pojedinosti, posebno onih o neusaglašenostima i svim preduzetim korektivnim merama;

13) čuva deklaraciju o usaglašenosti deset godina nakon stavljanja na tržište aparata ili opreme i da obezbedi i da se tehnička dokumentacija stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji na njihov zahtev;

14) na zahtev nadležnoj inspekciji dostavi sve podatke i dokumenta potrebne za dokazivanje usaglašenosti aparata ili opreme sa zahtevima ovog pravilnika u papirnom ili elektronskom obliku na srpskom jeziku, u skladu za zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode;

15) na zahtev nadležne inspekcije, sa njima sarađuje u svakoj aktivnosti preduzetoj radi uklanjanja rizika koje predstavljaju aparati ili oprema koji su stavljeni na tržište, u skladu za zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode.

Zahtevi za distributera

Član 10

Zahtevi za distributera su da:

1) prilikom isporuke na tržište aparata ili opreme postupa u skladu sa zahtevima ovog pravilnika;

- 2) pre isporuke na tržište aparata proveri da li aparat nosi znak usaglašenosti i da li su priložena uputstva i bezbednosni podaci u skladu s tačkom 1.5. Priloga I na srpskom jeziku i da li su proizvođač i uvoznik ispunili zahteve iz člana 7. stav 1. tač. 6) i 7), odnosno člana 9. stav 1. tačka 6) ovog pravilnika;
- 3) pre isporuke na tržište opreme proveri da li oprema nosi znak usaglašenosti i da li je priložena kopija deklaracije o usaglašenosti, kao i uputstva za ugradnju opreme u aparat ili montažu prilikom izrade aparata i za njeno podešavanje, rukovanje i održavanje u skladu sa tačkom 1.7. Priloga I na srpskom jeziku, kao i da li su proizvođač i uvoznik ispunili zahteve iz člana 7. stav 1. tač. 6) i 7), odnosno člana 9. stav 1. tačka 6) ovog pravilnika;
- 4) u slučaju da smatra da aparat ili oprema nisu u skladu sa bitnim zahtevima iz Priloga I, ne stavlja aparat ili opremu na tržište sve dok se ne sprovede njihovo usaglašavanje;
- 5) u slučaju da aparat ili oprema predstavljaju rizik, o tome obavesti proizvođača ili uvoznika, kao i ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležnu inspekciju;
- 6) obezbedi da, dok su aparat ili oprema pod njegovom odgovornošću, uslovi skladištenja ili transporta ne ugroze njihovu usaglašenost sa bitnim zahtevima iz Priloga I;
- 7) u slučaju da smatra da aparat ili oprema koje je stavio na tržište nisu u skladu sa ovim pravilnikom odmah preduzme potrebne korektivne mere kako bi se takav aparat ili oprema po potrebi usaglasili ili povukli sa tržišta ili opozvali;
- 8) u slučaju da aparat ili oprema koji su isporučeni na tržište predstavljaju rizik, odmah o tome obavesti ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležnu inspekciju uz navođenje svih pojedinosti, posebno onih o neusaglašenostima i svim preduzetim korektivnim merama;
- 9) na zahtev nadležnoj inspekciji dostavi sve podatke i dokumenta potrebne za dokazivanje usaglašenosti aparata ili opreme sa zahtevima ovog pravilnika u papirnom ili elektronskom obliku na srpskom jeziku, u skladu za zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode;
- 10) na zahtev nadležne inspekcije, sa njima sarađuje u svakoj aktivnosti preduzetoj radi uklanjanja rizika koje predstavljaju aparati ili oprema koji su stavljeni na tržište, u skladu za zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode.

Slučajevi u kojima se obaveze proizvođača primenjuju na uvoznika i distributera

Član 11

Uvoznik ili distributer smatraju se proizvođačem u smislu ovog pravilnika i podležu zahtevima za proizvođača u skladu s članom 7. ovog pravilnika, kada aparat ili opremu stavljuju na tržište pod svojim imenom ili trgovackom oznakom ili kada izmene aparat ili opremu koji su već stavljeni na tržište na takav način da to može da utiče na usaglašenost sa zahtevima ovog pravilnika.

Identifikacija isporučilaca

Član 12

Na zahtev nadležne inspekcije isporučilac, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode, dostavlja podatke o identitetu:

- 1) svakog isporučioca koji mu je isporučio aparat ili opremu;
- 2) svakog isporučioca kojem je isporučio aparat ili opremu.

Podatke iz stava 1. ovog člana isporučilac je dužan da bude u stanju da dostavi tokom perioda od deset godina od dana kada mu je isporučen aparat ili oprema i deset godina od dana kada je isporučio aparat ili opremu.

III OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI APARATA I OPREME

Pretpostavka usaglašenosti

Član 13

Aparati i oprema koji su usaglašeni sa srpskim standardima ili delom srpskih standarda, kojima su preuzeti evropski harmonizovani standardi, čiji se spisak (u daljem tekstu: Spisak standarda) sastavlja i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, smatraju se usaglašenim s bitnim zahtevima iz Priloga I na koje se odnose ti standardi ili delovi standarda.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti

Član 14

Pre stavljanja aparata ili opreme na tržište proizvođač sprovodi postupak ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa st. 2 i 3. ovog člana.

Usaglašenost serijski proizvedenih aparata i opreme sa zahtevima ovog pravilnika ocenjuje se pregledom tipa (modul B - tip proizvodnje) iz tačke 1. Priloga II, u kombinaciji sa jednim od sledećih modula, a po izboru proizvođača:

- 1) Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje i nadziranih provera proizvoda u nasumično odabranim vremenskim intervalima (Modul C2) iz tačke 2. Priloga II;
- 2) Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđenja kvaliteta proizvodnog postupka (Modul D) iz tačke 3. Priloga II;
- 3) Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđenja kvaliteta proizvoda (Modul E) iz tačke 4. Priloga II;
- 4) Usaglašenost sa tipom na osnovu verifikacije proizvoda (Modul F) iz tačke 5. Priloga II.

U slučaju pojedinačne ili maloserijske proizvodnje aparata ili opreme proizvođač može da izabere jedan od postupaka ocenjivanja usaglašenosti propisanih u stavu 2. ovog člana ili ocenjivanje usaglašenosti na osnovu pojedinačne verifikacije (Modul G) iz tačke 6. Priloga II.

Zapisi i prepiska i sva druga dokumenta koja se odnose na postupke ocenjivanja usaglašenosti aparata ili opreme moraju biti na srpskom jeziku.

Deklaracija o usaglašenosti

Član 15

Deklaracijom o usaglašenosti potvrđuje se da su ispunjeni bitni zahtevi iz Priloga I.

Deklaracija o usaglašenosti sačinjava se na srpskom jeziku po modelu iz Priloga IV - Deklaracija o usaglašenosti broj xxx, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog IV), tako da sadrži elemente iz primjenjenog postupka ocenjivanja usaglašenosti (modula) iz Priloga II i redovno se ažurira.

U cilju postizanja usaglašenosti gotovih aparata sa primenljivim bitnim zahtevima iz Priloga I u deklaraciji o usaglašenosti opreme se navode karakteristike opreme i mora da sadrži uputstva za ugradnju opreme u aparat ili montažu prilikom izrade aparata, na srpskom jeziku.

Ukoliko se na aparat ili opremu primjenjuje više propisa kojima je utvrđena obaveza sačinjavanja deklaracije o usaglašenosti, sačinjava se jedinstvena deklaracija o usaglašenosti u skladu sa svim primjenjenim propisima, u kojoj su navedeni ti propisi, pri čemu se pod jedinstvenom deklaracijom o usaglašenosti smatra i skup svih deklaracija o usaglašenosti sačinjenih u skladu sa pojedinačnim primjenjenim propisima.

Sačinjavanjem deklaracije o usaglašenosti proizvođač preuzima odgovornost za usaglašenost aparata ili opreme sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Kopija deklaracije o usaglašenosti se prilaže uz opremu.

Znak usaglašenosti

Član 16

Znak usaglašenosti mora biti u skladu sa oblikom propisanim u prilogu V - Znak usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo (u daljem tekstu: Prilog V).

Znak usaglašenosti mora biti čitljiv i neizbrisiv i postavlja se na vidnom mestu na svakom aparatu ili opremi ili njihovoj pločici sa podacima;

Kada stavljanje znaka usaglašenosti zbog prirode aparata ili opreme nije moguće ili nije opravdano, znak se stavlja na pakovanje i na prateće dokumente.

Znak usaglašenosti se stavlja pre nego što se aparat ili oprema stavi na tržište.

Uz znak usaglašenosti mora se navesti i identifikacioni broj imenovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti u fazi kontrole proizvodnje aparata ili opreme prema zahtevima ovog pravilnika.

Identifikacioni broj imenovanog tela mora da postavi samo imenovano telo, ili proizvođač odnosno njegov zastupnik prema uputstvima imenovanog tela.

Nakon znaka usaglašenosti i po potrebi identifikacionog broja iz stava 6. ovog člana može da se stavi bilo koja druga oznaka kojom se označava poseban rizik ili upotreba.

Natpisi

Član 17

Natpisi iz Priloga III moraju biti čitljivi i neizbrisivi i postavljeni na vidnom mestu na aparatu ili njegovoj pločici sa podacima, i po potrebi na opremi ili njenoj pločici sa podacima.

Natpisi iz Priloga III se stavljaju pre nego što se aparat ili oprema stavi na tržište.

IV ZAHTEVI ZA IMENOVANJE TELA ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

Zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo

Član 18

Ministar nadležan za poslove energetike, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i posebnim propisom donetim na osnovu tog zakona kojim se propisuje način imenovanja tela za ocenjivanje usaglašenosti, imenuje telo za ocenjivanje usaglašenosti.

Da bi bilo imenovano za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti iz ovog pravilnika, telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ispuni sledeće zahteve:

- 1) Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima status pravnog lica registrovanog u Republici Srbiji.
- 2) Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da bude nezavisno od svih strana zainteresovanih za rezultate ocenjivanja usaglašenosti ("treća strana") i nezavisno od organizacije ili aparata ili opreme čiju usaglašenost ocenjuje.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti koje je član poslovnog ili profesionalnog udruženja koje predstavlja organizacije uključene u aktivnosti projektovanja, proizvodnje, snabdevanja, montaže, korišćenja ili održavanja aparata ili opreme čiju usaglašenost ocenjuje, može biti imenovano pod uslovom da dokaže svoju nezavisnost i odsustvo sukoba interesa.

- 3) Telo za ocenjivanje usaglašenosti, njegov direktor, odnosno članovi izvršnog odbora direktora, izvršni direktori ili članovi nadzornog odbora i sl. tog tela (u daljem tekstu: najviše rukovodstvo), kao i zaposlena i druga lica angažovana za sprovođenje aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti (u daljem tekstu: osoblje) ne smeju da budu projektanti, proizvođači, isporučiocici, instalateri, kupci, korisnici ili održavaoci aparata ili opreme čiju usaglašenost ocenjuju, niti smeju da budu zastupnici bilo koje od tih strana. Ovim se ne dovodi u pitanje upotreba aparata ili opreme koji je neophodan za rad tog tela za ocenjivanje usaglašenosti ili upotreba aparata ili opreme u lične svrhe.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti, njegovo najviše rukovodstvo, kao i njegovo osoblje ne smeju da budu direktno uključeni u aktivnosti projektovanja, proizvodnje, isporuke, ugradnje, montaže, korišćenja ili održavanja predmetne aparata ili opreme, niti da budu zastupnici bilo koje strane uključene u te aktivnosti. Oni ne smeju da sprovode aktivnosti koje bi mogle da utiču na njihovo nezavisno prosuđivanje i integritet u vezi sa poslovima ocenjivanja usaglašenosti za koje su imenovana, što se naročito odnosi na pružanje konsultantskih usluga.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da obezbedi da aktivnosti njegovih zavisnih društava ili podizvođača ne ugrožavaju poverljivost, objektivnost ili nepristrasnost u sprovođenju aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti.

- 4) Telo za ocenjivanje usaglašenosti i njegovo osoblje dužno je da sprovodi aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti sa najvišim stepenom profesionalnog integriteta i sa neophodnom tehničkom kompetentnošću u određenoj oblasti i ne sme da bude izloženo bilo kakvim pritiscima ili drugim razlozima i uticajima, posebno finansijskim, koji bi mogli da utiču na donošenje odluke i rezultate sprovedenih aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti, naročito od strane lica ili grupe lica koje su zainteresovane za rezultate tih aktivnosti.
- 5) Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da bude kompetentno za sprovođenje aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti iz Priloga II za koje traži imenovanje, bez obzira da li te aktivnosti obavlja to telo ili se te aktivnosti obavljaju pod njegovom odgovornošću.

Za svaki postupak ocenjivanja usaglašenosti, kao i za svaku vrstu ili kategoriju aparata ili opreme, za koje telo za ocenjivanje usaglašenosti traži imenovanje, to telo, i pre i posle imenovanja, mora da ima na raspolaganju:

- (1) osoblje sa tehničkim znanjem, kao i dovoljnim i odgovarajućim iskustvom za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti;
- (2) opise procedura u skladu sa kojima se sprovodi ocenjivanje usaglašenosti, pri čemu mora da se obezbedi transparentnost, kao i staranje o istovetnoj primeni tih procedura. Takođe, telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima i da primenjuje pravila i procedure kojima su jasno razgraničene aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti koje sprovodi u svojstvu imenovanog tela i aktivnosti koje sprovodi u drugom svojstvu ili bilo koje druge aktivnosti;
- (3) procedure za izvršavanje aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti koje uzimaju u obzir odgovarajuće aspekte organizacije isporučioca i proizvoda čiju usaglašenost ocenjuje, kao što su: veličina, delatnost i struktura isporučioca, nivo složenosti tehnologije aparata ili opreme, masovna ili serijska priroda proizvodnog procesa.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da raspolaže svim neophodnim sredstvima kako bi moglo da, na odgovarajući način, obavlja tehničke i administrativne poslove u vezi sa aktivnostima ocenjivanja usaglašenosti, kao i da ima pristup svoj neophodnoj opremi ili objektima.

6) Osoblje zaduženo za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti mora da ima:

- (1) odgovarajuće stručno i tehničko obrazovanje i radno iskustvo, odnosno odgovarajuću tehničku i stručnu obuku koja obuhvata sve aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti u vezi sa kojima je telo imenovano;
- (2) odgovarajuće poznavanje zahteva za ocenjivanje koje sprovodi i odgovarajuće ovlašćenje za obavljanje tih ocenjivanja;
- (3) odgovarajuće poznavanje i razumevanje bitnih zahteva iz Priloga I, primenljivih srpskih standarda sa spiska standarda i primenljivih odredaba zakona kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i propisa koji su doneti na osnovu tog zakona, posebno propisa kojima se obezbeđuje usklađenost sa harmonizovanim zakonodavstvom Evropske unije;
- (4) sposobnost pripreme i sačinjavanja isprava o usaglašenosti, zapisa i izveštaja o izvršenim aktivnostima ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa ovim pravilnikom.

7) Nepristrasnost tela za ocenjivanje usaglašenosti, odnosno njegovog najvišeg rukovodstva i osoblja koje sprovodi aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti mora da bude garantovana.

Zarade, naknade, odnosno nagrade osoblja koje sprovodi aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti ne smeju da zavise od broja obavljenih ocenjivanja, niti od rezultata takvih ocenjivanja.

8) Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu od profesionalne delatnosti.

9) Telo za ocenjivanje usaglašenosti i njegovo osoblje moraju da poštuju poverljivost podataka i informacija u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti, u skladu sa zakonom. Ovim se ne dovode u pitanje obaveze koje telo za ocenjivanje usaglašenosti ima prema nadležnim organima. Prava svojine štite se u skladu sa zakonom.

10) Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da učestvuje u relevantnim aktivnostima organizacija za standardizaciju i aktivnostima grupa koje se osnivaju sa ciljem obezbeđivanja koordinacije

imenovanih i/ili prijavljenih tela, odnosno da obezbedi da njegovo osoblje koje sprovodi aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti bude upoznato sa aktivnostima tih organizacija i grupa. Imenovano telo, po pravilu, primenjuje smernice i druge akte grupa za koordinaciju imenovanih i/ili prijavljenih tela, u cilju konzistentnog i jednako kvalitetnog obavljanja poslova i sprovođenja aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti.

Prepostavka o ispunjenosti zahteva za imenovano telo

Član 19

Prepostavlja se da imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti koje dokaže ispunjenost zahteva odgovarajućih srpskih standarda ili delova tih standarda, ispunjava i zahteve iz člana 18. ovog pravilnika, u meri u kojoj su ti zahtevi obuhvaćeni navedenim standardima.

Odgovarajući srpski standardi iz stava 1. ovog člana su srpski standardi kojima su preuzeti relevantni harmonizovani standardi koji sadrže zahteve za tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Zahtevi za imenovano telo u vezi sa njegovim podizvođačima

Član 20

Ukoliko imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti poveri podizvođaču ili zavisnom privrednom društvu obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti, za koje je to telo imenovano, u zemlji ili inostranstvu, imenovano telo obezbeđuje da taj podizvođač ili zavisno privredno društvo ispunjava zahteve iz člana 18. ovog pravilnika i dokaze o tome čuva i stavlja na raspolaganje nadležnom ministru u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti koje poverava određene aktivnosti u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti podizvođaču ili zavisnom privrednom društvu, ima punu odgovornost za obavljanje tih poverenih aktivnosti.

Obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti može se poveriti podizvođaču ili zavisnom privrednom društvu isključivo uz saglasnost podnosioca zahteva.

Imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, stavlja na raspolaganje nadležnom ministru odgovarajuće dokaze koji se odnose na ocenjivanje kvalifikacija podizvođača ili zavisnog privrednog društva i poslova koje obavljaju u skladu sa Prilogom III.

V USKLAĐENOST SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Član 21

Ovaj pravilnik je usklađen sa Direktivom 2016/426/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 9. marta 2016. godine o usaglašavanju propisa država članica o aparatima na gasovita goriva.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22

Od dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora o ocenjivanju usaglašenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda sa Evropskom unijom (ASAA sporazum), u ovom pravilniku, reči: "deklaracija o usaglašenosti" imaće značenje: "EZ deklaracija o usaglašenosti"; reči: "znak usaglašenosti" imaće značenje: "SE znak"; reči: "Pregled tipa" imaće značenje: "EZ pregled tipa"; a reči: "Sertifikat o pregledu tipa" imaće značenje: "EZ sertifikat o pregledu tipa".

Ako ugovor iz stava 1. ovog člana ne bude zaključen, značenje reči: "Deklaracija o usaglašenosti", "znak usaglašenosti", "Pregled tipa" i "Sertifikat o pregledu tipa" iz stava 3. ovog člana primenjuje se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji usaglašenost aparata i opreme sa zahtevima za projektovanje i proizvodnju prema ovom pravilniku obavljaće samo tela za ocenjivanje usaglašenosti prijavljena Evropskoj komisiji.

Označavanje usaglašenosti aparata i opreme od dana početka primene ovog pravilnika do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji obavlja se stavljanjem Srpskog znaka usaglašenosti u skladu sa propisom koji uređuje način sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaj isprave usaglašenosti, kao i o oblik, izgled i sadržaj znaka usaglašenosti kojem je pridodat identifikacioni broj tela koje sprovodi ocenu usaglašenosti prema zahtevima ovog pravilnika.

Od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji označavanje usaglašenosti aparata i opreme prema zahtevima ovog pravilnika obavlja se stavljanjem znaka usaglašenosti prema obliku datom u Prilogu V.

Član 23

Danom početka primene ovog pravilnika prestaju da važe:

- 1) Pravilnik o zahtevima za projektovanje, izradu i ocenjivanje usaglašenosti gasnih aparata ("Službeni glasnik RS", br. 41/15 i 44/18);
- 2) Naredba o obaveznom atestiranju regulatora pritiska za tečne plinove propan-butan ("Službeni list SFRJ", broj 20/86).

Član 24

Tela za ocenjivanje usaglašenosti koja su imenovana u skladu sa propisom iz člana 23. stav 1. tačka 1) ovog pravilnika, obavljaju poslove ocenjivanja usaglašenosti, u skladu sa članom 14. ovog pravilnika, do okončanja postupka imenovanja u skladu sa ovim pravilnikom.

Tela za ocenjivanje usaglašenosti iz stava 1. ovog člana, mogu da organu nadležnom za imenovanje podnesu zahtev za imenovanje u skladu sa ovim pravilnikom najkasnije šest meseci od dana početka njegove primene.

Tela za ocenjivanje usaglašenosti iz stava 1. ovog člana, koja ne podnesu zahtev za imenovanje u roku iz stava 2. ovog člana, odnosno tela za ocenjivanje usaglašenosti za koja organ nadležan za imenovanje, po podnetom zahtevu, utvrdi da ne ispunjavaju zahteve iz ovog pravilnika, neće moći da obavljaju poslove ocenjivanja usaglašenosti kao imenovana tela u skladu sa ovim pravilnikom.

Isprave o usaglašenosti koje su, do dana početka primene ovog pravilnika, tela iz stava 1. ovog člana izdala sa rokom važenja, važe do isteka roka na koji su izdate, a isprave o usaglašenosti koje su ta tela, na osnovu propisa iz člana 23. stav 1. tačka 1) ovog pravilnika, izdala bez roka važenja, važe godinu dana od dana početka primene ovog pravilnika.

Član 25

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. jula 2024. godine.

Prilog I

BITNI ZAHTEVI

UVODNE NAPOMENE

1. Bitni zahtevi utvrđeni ovim pravilnikom su obavezni.
2. Bitni zahtevi se tumače i primenjuju na takav način da se uzimaju u obzir dostignuća i trenutna praksa u vreme projektovanja i proizvodnje, kao i tehnička i ekonomska razmatranja koja su u skladu sa visokim stepenom energetske efikasnosti i zaštite zdravlja i bezbednosti.

1. OPŠTE

1.1. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni, tako da rade bezbedno i pri ispravnoj upotrebi ne predstavljaju opasnost za zdravlje i bezbednost ljudi, domaćih životinja ili imovinu.

Oprema se projektuje i izrađuje tako da pravilno zadovoljava svoju namenu prilikom ugradnje u aparat ili prilikom montaže aparata.

1.2. Proizvođač mora da analizira rizike da bi utvrdio koji se rizici primenjuju na njegov aparat ili njegovu opremu, a nakon toga ih projektuje i izrađuje uzimajući u obzir svoju procenu rizika.

1.3. Prilikom izbora najoptimalnijih rešenja, proizvođač primenjuje prema navedenom redosledu sledeća načela:

- (a) ukloniti ili smanjiti rizik u najvećoj mogućoj meri (u osnovi bezbedno projektno rešenje i izrada);
- (b) preduzeti sve potrebne mere zaštite u pogledu rizika koji se ne mogu otkloniti;
- (v) informisati korisnike o preostalim rizicima koji su posledica bilo kakvih nedostataka u pogledu donesenih mera zaštite i navesti da li su potrebne posebne mere opreznosti.

1.4. Prilikom projektovanja i izrade aparata, kao i prilikom izrade uputstva proizvođač mora da predviđa na samo namensku upotrebu aparata, već i razumno predvidljivu upotrebu.

1.5. Svi aparati moraju:

- (a) imati priložena uputstva za ugradnju (montažu) namenjena instalaterima;
- (b) imati priložena uputstva za upotrebu i održavanje namenjena korisniku;
- (v) nositi odgovarajuća upozorenja koja se takođe moraju navesti i na ambalaži.

1.6.1. Uputstva za ugradnju (montažu) namenjena instalaterima moraju da sadrže sva uputstva za ugradnju (montažu), podešavanje i održavanje, kako bi se obezbedilo pravilno izvođenje tih aktivnosti i bezbedna upotreba aparata.

Uputstvo za ugradnju (montažu) namenjena instalaterima mora posebno da sadrži informacije o tehničkim specifikacijama interfejsa (zajedničke deljene granice) između aparata i njegovog okruženja za ugradnju koje omogućavaju njegovo pravilno priključenje na mrežu za snabdevanje gasom, snabdevanje pomoćnom energijom, dovodom vazduha za sagorevanje i sistemom za odvod dimnih gasova.

1.6.2. Uputstva za upotrebu i održavanje namenjena korisniku moraju da sadrže sve informacije potrebne za bezbednu upotrebu i moraju posebno da upozore korisnika na svako ograničenja kod upotrebe.

U uputstvu proizvođač će navesti, tamo gde je potrebna dodatna pažnja ili gde bi bilo preporučljivo, da određene radove obavi stručno lice, pri čemu se time ne dovode u pitanje nacionalni zahtevi.

U uputstvu proizvođač će navesti, tamo gde je potrebno, sve potrebne informacije koje se odnose na podešavanje, rukovanje i održavanje opreme kao dela gotovog aparata.

1.6.3. Na upozorenjima na aparatima i njegovoj ambalaži jasno se navode vrsta gasa koji se koristi, pritisak snabdevanja gase, kategorija aparata i sva ograničenja kod upotrebe, posebno ograničenja prema kojima se aparat mora postaviti samo u prostorima sa dovoljnim provetrvanjem u cilju da se smanje rizici koje sam aparat predstavlja.

1.7. Uputstva za ugradnju opreme u aparat ili montažu prilikom izrade aparata i za njeno podešavanje, rukovanje i održavanje dostavljaju se uz opremu kao deo Deklaracije o usaglašenosti.

2. MATERIJALI

Materijali za aparate ili opremu moraju da odgovaraju svojoj nameni i moraju da izdrže mehaničke, hemijske i termičke uslove kojima će biti izloženi.

3. PROJEKTOVANJE I IZRADA

Obaveze koje proizilaze za aparate iz bitnih zahteva koje su utvrđene u ovoj tački primenjuju se i na opremu u meri u kojoj je to odgovarajuće.

3.1. Opšte

3.1.1. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da pri pravilnoj upotrebi ne može doći do nestabilnosti, izobličenja, loma ili trošenja koje bi narušile njihovu bezbednost.

3.1.2. Kondenzat koji nastaje pri paljenju i/ili tokom upotrebe ne sme uticati na bezbednost aparata.

3.1.3. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da se opasnost od eksplozije u slučaju spoljašnjeg požara svede na najmanju moguću meru.

3.1.4. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da ne može doći do prodora vode i neželjenog prodora vazduha u delove kroz koje prolazi gas.

3.1.5. U slučaju dozvoljene fluktuacije pomoćne energije aparati moraju nastaviti da bezbedno rade.

3.1.6. Nedozvoljena fluktuacija ili nedovoljna pomoćna energija ili njeno ponovno uspostavljanje ne sme da uzrokuje opasnost.

3.1.7. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da se izbegnu bilo kakve električne opasnosti vezane za gas. Tamo gde je to primenljivo, uzimaju se u obzir rezultati ocene usaglašenosti u pogledu zahteva za bezbednost iz propisa o radio opremi ili bezbednosnih ciljeva iz propisa o električnoj opremi namenjenoj za upotrebu u okviru određenih granica napona.

3.1.8. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da se izbegnu bilo kakve opasnosti vezane za gas koje potiču od elektromagnetnih pojava. Tamo gde je to primenljivo, uzimaju se u obzir rezultati ocene usaglašenosti u vezi zahteva za elektromagnetnu kompatibilnost iz propisa o radio opremi ili propisa o elektromagnetnoj kompatibilnosti.

3.1.9. Svi delovi aparata pod pritiskom moraju da izdrže mehanička i termička naprezanja bez deformacija koje bi uticale na bezbednost.

3.1.10. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da kvar sigurnosnog, kontrolnog ili regulacionog uređaja ne može da uzrokuje opasnost.

3.1.11. Ako je aparat opremljen sigurnosnim i kontrolnim uređajima, funkcionisanje sigurnosnih uređaja ne sme biti ugroženo funkcionisanjem kontrolnih uređaja.

3.1.12. Svi delovi aparata, koji su postavljeni ili podešeni tokom izrade i kojima korisnik ili lice koje obavlja ugradnju (montažu) ne smeju da rukuju moraju da budu zaštićeni na odgovarajući način.

3.1.13. Prekidači i regulacioni uređaji moraju biti jasno označeni i imati odgovarajuća uputstva kako bi se sprečile greške prilikom rukovanja. Njihova konstrukcija mora biti izvedena tako da onemogućava slučajne greške pri rukovanju.

3.2. Isticanje nesagorelog gasa

3.2.1. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da količina propuštanja gasa ne predstavlja opasnost.

3.2.2. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da je isticanje gasa u svim fazama rada ograničeno, kako bi se sprečilo sakupljanje nesagorelog gasa u aparatu.

3.2.3. Aparati namenjeni za upotrebu u zatvorenim prostorima i prostorijama moraju biti projektovani i izrađeni tako da u svim situacijama spreče isticanje nesagorelog gasa i njegovo sakupljanje u takvim prostorima i prostorijama.

3.2.4. Aparati koji su projektovani i izrađeni za sagorevanje gasa koji sadrži ugljen-monoksid ili druge otrovne komponente ne smeju da predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi i domaćih životinja koji su izloženi takvим produktima sagorevanja.

3.3. Paljenje

Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da se pri pravilnoj upotrebi paljenje i ponovno paljenje odvija nesmetano i da je obezbeđeno međupaljenje.

3.4. Sagorevanje

3.4.1. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da je pri pravilnoj upotrebi proces sagorevanja stabilan i da produkti sagorevanja na sadrže nedozvoljene koncentracije materija koje su štetne po zdravlje.

3.4.2. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da pri pravilnoj upotrebi ne može da dođe do slučajnog isticanja produkata sagorevanja.

3.4.3. Aparati koji su priključeni na dimovodnu cev za odvod produkata sagorevanja moraju biti projektovani i izrađeni tako da u uslovima nepravilnog provetrvanja kroz dimnjak ne dođe do isticanja opasne količine produkata sagorevanja u zatvorene prostore ili prostorije.

3.4.5. Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da pri pravilnoj upotrebi ne može da dođe do povećanja koncentracije ugljen-monoksida ili drugih materija štetnih za zdravlje, kao verovatnih opasnosti po zdravlje izloženih ljudi i domaćih životinja.

3.5. Energetska efikasnost

Aparati moraju biti projektovani i izrađeni tako da se obezbedi energetska efikasnost, uzimajući u obzir stanje tehnike i bezbednosne aspekte.

3.6. Temperatura

3.6.1. Delovi aparata koji su predviđeni za ugradnju ili postavljanje u neposrednoj blizini poda ili drugih površina ne smeju da dostignu temperature koje predstavljaju opasnost.

3.6.2. Temperatura površine na delovima aparata koji su namenjeni rukovanju pri pravilnoj upotrebi ne sme da predstavlja opasnost po korisnika.

3.6.3. Temperature na površini spoljašnjih delova aparata, sa izuzetkom površina ili delova koje su povezane sa prenosom topote, pri pravilnoj upotrebi ne smeju da predstavljaju opasnost po zdravlje i bezbednost izloženih ljudi, a posebno za decu i starije osobe kod kojih se mora uzeti u obzir odgovarajuće vreme reagovanja.

3.7. Kontakt sa hranom i vodom namenjenom za ljudsku upotrebu

Materijali i sastavni delovi koji se koriste pri izradi aparata, a koji mogu doći u kontakt sa hranom ili vodom namenjenom za ljudsku upotrebu, ne smeju da utiču na njihov kvalitet u skladu sa propisima kojima se uređuje na kvalitet vode namenjene za ljudsku upotrebu.

Prilog II

POSTUPCI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI ZA APARATE I OPREMU

1. MODUL B: PREGLED TIPO - TIP PROIZVODNJE

1.1. Pregled tipa deo je postupka ocenjivanja usaglašenosti u kojem telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo pregleda tehničko rešenje aparata ili opreme i proverava i potvrđuje da ona ispunjava zahteve ovog pravilnika koji se na njega odnose.

1.2. Pregled tipa se sprovodi ocenjivanjem adekvatnosti tehničkog rešenja aparata ili opreme pregledom tehničke dokumentacije i dokaza iz tačke 1.3. uz pregled reprezentativnog uzorka za predviđeni proizvod izrađenog aparata ili opreme (tip proizvodnje).

1.3. Zahtev za pregled tipa proizvođač mora podneti samo jednom telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu po sopstvenom izboru.

1.3.1. Zahtev mora da sadrži sledeće:

(a) ime i adresu proizvođača, odnosno ime i adresu zastupnika ako on podnosi zahtev;

(b) pisani izjavu kojom izjavljuje da isti zahtev nije upućen ni jednom drugom telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu;

(v) tehničku dokumentaciju. Tehnička dokumentacija mora da omogući ocenjivanje usaglašenosti aparata ili opreme sa primenljivim zahtevima ovog pravilnika, i mora da uključi i primerenu analizu i procenu rizika. Tehnička dokumentacija mora u meri u kojoj je to potrebno za ocenjivanje usaglašenosti, da obuhvati projektovanje, proizvodnju, način rada aparata ili opreme. Tehnička dokumentacija, prema potrebi, mora da sadrži najmanje sledeće elemente:

(1) tehnički opis aparata ili opreme;

(2) idejno projektno rešenje, kao i radioničke crteže i šeme sastavnih delova, podsklopova, električnih kola, itd.;

- (3) opise i objašnjenja neophodne za razumevanje navedenih crteža i šema, i rada aparata ili opreme;
- (4) spisak harmonizovanih standarda koji su primjenjeni u celosti ili samo delimično, kao i opis primjenjenih rešenja kojima se zadovoljavaju bitni zahtevi ovog pravilnika kada ti harmonizovani standardi nisu primjenjeni. U slučaju delimične primene harmonizovanih standarda, u tehničkoj dokumentaciji navode se delovi koji su primjenjeni;
- (5) rezultate proračuna, izvršenih pregleda, itd.;
- (6) izveštaje o ispitivanjima.
- (7) uputstva za instalaciju i upotrebu aparata;
- (8) Deklaraciju o usaglašenosti opreme koja sadrži uputstva o načinu na koji se oprema ugrađuje na aparat ili kako se sastavlja sa aparatom prilikom njegove izrade;
- (g) uzorke reprezentativne za predviđenu proizvodnju. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo može da zahteva dodatne uzorke, ako je to potrebno za sprovođenje programa ispitivanja;
- (d) dokaze adekvatnosti tehničkog rešenja. U tim dokazima mora da se navedu svi dokumenti koji su korišćeni, posebno gde srpski standardi kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi nisu primjenjeni u celosti. Dokazi moraju da uključuju, gde je to potrebno, rezultate ispitivanja sprovedenih u odgovarajućoj laboratoriji proizvođača primenjujući druge odgovarajuće tehničke specifikacije ili nekoj drugoj laboratoriji koja vrši ispitivanja u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.

1.3.2. Takođe, po potrebi proizvođač može da predstavi telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu sledeća dokumenta:

- (a) Sertifikat o pregledu tipa i Deklaraciju o pregledu tipa koje se odnose na opremu koja je ugrađena na aparat;
- (b) sertifikate i ateste koji se odnose na metode proizvodnje i/ili kontrolisanje i/ili nadzor aparata ili opreme;
- (v) sva ostala dokumentacija kojom se omogućava telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu da unapredi svoje ocenjivanje.

1.4. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da:

Za aparate ili opremu:

1.4.1. pregleda tehničku dokumentaciju i dokaze kako bi se ocenila adekvatnost tehničkog rešenja aparata ili opreme.

Za uzorke:

1.4.2. proverava da li su uzorci proizvedeni u skladu s tehničkom dokumentacijom, identificuje delove projektovane u skladu s primenljivim odredbama odgovarajućih srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi, kao i one delove koji su projektovani primenom drugih odgovarajućih tehničkih specifikacija;

1.4.3. izvrši odgovarajuće pregledе i ispitivanja ili naloži da se sproveđu pregledi i ispitivanja da bi se proverilo da li se, u slučaju kada proizvođač izabere primenu određenih srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi, ti standardi pravilno primjenjeni;

1.4.4. izvrši odgovarajuće pregledе i ispitivanja ili naloži da se sprovedu pregledи i ispitivanja da bi se utvrdilo da li rešenja koja je proizvođač usvojio primenom drugih odgovarajućih tehničkih specifikacija, kada nisu primjenjeni srpski standardi kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi, ispunjavaju bitne zahteve ovog pravilnika.

1.4.5. Dogovori sa proizvođačem mesto gde će se izvršiti pregledи i ispitivanja.

1.5. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо sastavlja izveštaj sa ocenom u koji unosi sve aktivnosti sprovedene u skladu s tačkom 1.4. ovog priloga i njihovi rezultati. Ne dovodeći u pitanje njegove obaveze u odnosu na ministarstvo nadležno za poslove energetike koje ga je imenovalo, telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо objavljuje sadržaj tog izveštaja, u celosti ili delimično, samo u dogovoru s proizvođačem.

1.6. Kada tip aparata ili opreme ispunjava zahteve ovog pravilnika, telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо mora da proizvođaču izda sertifikat o pregledu tipa. Sertifikat mora da sadrži ime i adresu proizvođača, zaključke pregleda, uslove pod kojima važi (ukoliko postoje), važenje sertifikata i potrebne podatke za identifikaciju odobrenog tipa, kao što su vrsta gasovitog goriva, kategorija aparata i pritisak snabdevanja gasom, i prema potrebi opise načina na koji funkcioniše. Sertifikat može da ima jedan ili više priloga.

Sertifikat i prilozi moraju da sadrže sve relevantne informacije za ocenjivanje usaglašenosti proizvedenih aparata ili opreme s pregledanim tipom, kao i o kontroli tokom korišćenja. Takođe, u sertifikatu se navode svi uslovi pod kojima se može izdati, a prilažu joj se opisi i crteži potrebni za identifikaciju odobrenog tipa.

Rok važenja sertifikata iznosi najviše deset godina od dana njegovog izdavanja.

Kada tip ne ispunjava primenljive zahteve ovog pravilnika, telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо mora da odbije da izda sertifikat o pregledu tipa i mora da obavesti podnosioca zahteva i da obrazloži razloge za odbijanje.

1.7. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо mora da se informiše o svim promenama u vezi s opšteprihvaćenim najnovijim dostignućima koja pokazuju da odobreni tip možda više ne zadovoljava primenljive zahteve iz ovog pravilnika i određuje da li takve promene zahtevaju dodatna istraživanja. Ako je tako, telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо o tome izveštava proizvođača.

Proizvođač obaveštava telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо koje poseduje tehničku dokumentaciju koja se odnosi na sertifikat o pregledu tipa o svim izmenama odobrenog tipa koje mogu uticati na usaglašenost aparata ili opreme sa bitnim zahtevima ovog pravilnika ili na uslove važenja sertifikata. Za ove izmene potrebno je dodatno odobrenje u obliku dodatka izvornom sertifikatu o pregledu tipa.

1.8. Svako telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо obaveštava ministarstvo nadležno za poslove energetike o sertifikatima o pregledu tipa i/ili svim njihovim dodacima izdatim ili povučenim, i mora periodično ili na zahtev ministarstva nadležnog za poslove energetike ili nadležne inspekcije da dostavi spisak takvih odbijenih, ukinutih ili na neki drugi način ograničenih sertifikata i/ili dodataka.

Svako telо za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telо mora da dostavi i drugim telima za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanim telima odgovarajuće informacije o odbijenim, povučenim, ukinutim ili na drugi način ograničenim sertifikatima o pregledu tipa i/ili njihovim dodacima, a na zahtev i informacije o izdatim sertifikatima o pregledu tipa i/ili njihovim dodacima.

Ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležna inspekcija i druga tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovana tela mogu na zahtev dobiti kopiju sertifikata o pregledu tipa i/ili njegovih dodataka. Ministarstvo nadležno za poslove energetike ili nadležna inspekcija može na zahtev dobiti

kopiju tehničke dokumentacije i rezultate pregleda i ispitivanja koje je obavilo telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da čuva primerak sertifikata o pregledu tipa, njegove priloge i dodatke kao i tehnički dosije sa dokumentacijom koju je dostavio proizvođač, sve do isteka važenja sertifikata.

1.9. Proizvođač mora da čuva primerak sertifikata o pregledu tipa i njegove priloge i dodatke, zajedno sa tehničkom dokumentacijom, najmanje deset godina nakon stavljanja na tržiste aparata ili opreme i iste po potrebi stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji.

1.10. Zastupnik proizvođača može podneti zahtev iz tačke 1.3. ovog priloga i ispuniti obaveze iz tač. 1.7. i 1.9. ovog priloga ako su navedene u ovlašćenju.

2. MODUL C2: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU INTERNE KONTROLE PROIZVODNJE I NADZIRANIH PROVERA PROIZVODA U NASUMIČNO ODABRANIM VREMENSKIM RAZMACIMA

2.1. Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje i nadziranih provera proizvoda u nasumično odabranim vremenskim razmacima je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti u kojem proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 2.2, 2.3. i 2.4. ovog priloga i garantuje i izjavljuje na ličnu odgovornost da su predmetni aparati i oprema u skladu sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve ovog pravilnika koji se na njih odnose.

2.2. Proizvodnja

Proizvođač mora da preduzme sve neophodne mere da proces proizvodnje i njegovo praćenje obezbeđuje usaglašenost proizvedenih aparata ili opreme s tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i zahtevima ovog pravilnika koji se na njih odnose.

2.3. Provera proizvoda

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo koje je izabrao proizvođač mora da proveri ili naloži da se sprovedu provere proizvoda u jednogodišnjim ili kraćim vremenskim razmacima, u cilju provere kvaliteta internih provera aparata ili opreme, uzimajući u obzir, između ostalog, tehnološku i tehničku složenost aparata ili opreme i količinu proizvodnje. Pre stavljanja na tržiste pregleda se odgovarajući uzorak proizvedenih aparata ili opreme koje telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo uzima na licu mesta i sprovode se odgovarajuća ispitivanja u skladu s odgovarajućim delovima srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi i/ili slična ispitivanja koja primenjuju druge tehničke specifikacije kako bi se proverila usaglašenost aparata ili opreme sa odgovarajućim zahtevima ovog pravilnika. Kada uzorak nije u skladu sa prihvatljivim nivoom kvaliteta, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da preduzme odgovarajuće mere.

Svrha postupka prihvatanja uzorkovanjem koji se primenjuje je da utvrdi da li se postupak proizvodnje aparata ili opreme odvija u prihvatljivim granicama, kako bi se obezbedila njihova usaglašenost.

Proizvođač pod odgovornošću tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela, tokom postupka proizvodnje stavlja identifikacioni broj tog tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela.

2.4. Znak usaglašenosti i Deklaracija o usaglašenosti

2.4.1. Proizvođač stavlja znak usaglašenosti na svaki pojedinačni aparat ili opremu koji je usaglašen sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koji ispunjava zahteve ovog pravilnika.

2.4.2. Proizvođač mora da izda pisanu Deklaraciju o usaglašenosti za svaki model aparata ili opreme i čuva je deset godina nakon što su aparat ili oprema stavljeni na tržište i mora da istu stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji. Deklaracijom o usaglašenosti mora da se identificuje model aparata ili opreme za koje je ta deklaracija sastavljena.

Kopija Deklaracije o usaglašenosti se, na zahtev, stavlja na raspolaganje nadležnim organima. Uz opremu ili ako je primenljivo seriju ili pošiljku prilaže se kopija Deklaracije o usaglašenosti opreme.

2.5. Zastupnik

Obaveze proizvođača iz tačke 2.4. ovog priloga u njegovo ime i na njegovu odgovornost može da ispuni njegov zastupnik, ako su one navedene u ovlašćenju.

3. MODUL D: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU OBEZBEĐENJA KVALITETA PROIZVODNOG POSTUPKA

3.1. Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđenja kvaliteta proizvodnog postupka je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 3.2. i 3.5. ovog priloga i garantuje i izjavljuje na ličnu odgovornost da su predmetni aparati ili oprema u skladu s tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve ovog pravilnika koji se na njih odnose.

3.2. Proizvodnja

Proizvođač mora da ima odobreni sistem upravljanja kvalitetom za proizvodnju, završnu kontrolu proizvoda i ispitivanje predmetnih aparata ili opreme kako je određeno tačkom 3.3. ovog priloga i mora se podvrgnuti nadzoru kako je određeno tačkom 3.4. ovog priloga.

3.3. Sistem kvaliteta

3.3.1. Proizvođač mora telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu prema sopstvenom izboru da podnese zahtev za ocenu sistema kvaliteta za predmetne aparate ili opremu.

Zahtev mora da sadrži:

- (a) naziv i adresu proizvođača i naziv i adresu zastupnika ako je on podneo zahtev;
- (b) pisanu izjavu da isti zahtev nije podneo nijednom drugom telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu;
- (v) sve potrebne podatke za aparate ili opremu odobrene na osnovu modula B;
- (g) dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta;
- (d) tehničku dokumentaciju za odobren tip i kopiju sertifikata o pregledu tipa.

3.3.2. Sistem kvaliteta mora da obezbedi usaglašenost aparata ili opreme sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima ovog pravilnika koji se na njih odnose.

Svi elementi, zahtevi i odredbe koje proizvođač donese moraju da se dokumentuju na sistematičan i uredan način u obliku pisanih politika, procedura i uputstava. Dokumentacija o sistemu kvaliteta mora da omogući dosledno tumačenje programa i planova kvaliteta, priručnika za kvalitet i zapisa kvaliteta.

Dokumentacija mora posebno da sadrži odgovarajuće opise:

- (a) ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja rukovodstva u vezi sa kvalitetom proizvoda;

- (b) odgovarajućih metoda proizvodnje, kontrole kvaliteta i obezbeđenja kvaliteta, procedura i sistemskih mera koje će se upotrebljavati;
- (v) pregleda i ispitivanja koji će se sprovoditi pre, tokom i nakon proizvodnje i učestalosti njihovih sprovođenja;
- (g) zapisa o kvalitetu, kao što su izveštaji o kontrolisanju i podaci o ispitivanju i etaloniranju, izveštaji koji se odnose na kvalifikacije osoblja, itd.;
- (d) načina praćenja postizanja zahtevanog kvaliteta i stvarnog delovanja sistema kvaliteta.

3.3.3. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da oceni sistem kvaliteta kako bi utvrdilo da li zadovoljava zahteve iz tačke 3.3.2. ovog priloga.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo prepostavlja usaglašenost s tim zahtevima u odnosu na elemente sistema kvaliteta koji su u skladu sa odgovarajućim specifikacijama odgovarajućih srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi.

Uz iskustvo sa sistemima upravljanja kvalitetom, tim za ocenjivanje mora da ima najmanje jednog člana s iskustvom ocenjivanja iz odgovarajuće oblasti relevantnog proizvoda i primenjenoj tehnologiji proizvoda i znanjem o primenljivim zahtevima ovog pravilnika. Postupak ocenjivanja uključuje posetu pogonima proizvođača u svrhu kontrolisanja. Tim za ocenjivanje mora da pregleda tehničku dokumentaciju iz tačke 3.3.1. podtačke (d) ovog priloga kako bi potvrdio sposobnost proizvođača da utvrdi primenljive zahteve iz ovog pravilnika i kako bi izvršio neophodne preglede za obezbeđenje usaglašenosti aparata ili opreme s tim zahtevima.

Proizvođač mora da se obavesti o odluci. Obaveštenje sadrži zaključke ocenjivanja i obrazloženje odluke o oceni.

3.3.4. Proizvođač mora da preduzme mere kako bi ispunio obaveze koje proizlaze iz sistema kvaliteta kako je odobren i kako bi taj sistem održavao tako da ostane svrshishodan i efikasan.

3.3.5. Proizvođač izveštava telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj nameravanoj promeni sistema kvaliteta.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da oceni sve predložene promene i odlučuje hoće li izmenjeni sistem kvaliteta i dalje ispunjavati zahteve iz tačke 3.3.2. ovog priloga ili je potrebno ponoviti ocenjivanje.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo o svojoj odluci obaveštava proizvođača. Obaveštenje sadrži zaključke ocenjivanja i obrazloženje odluke o oceni.

3.4. Nadzor u nadležnosti tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela

3.4.1. Svrha nadzora je da se proveri da li proizvođač ispunjava u potpunosti obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

3.4.2. Proizvođač mora telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu, u svrhu ocenjivanja, da dozvoli pristup mestima proizvodnje, kontrole, ispitivanja i skladištenja, kao i da pruži sve potrebne informacije, a posebno:

- (a) dokumentaciju sistema kvaliteta;
- (b) zapise vezane za kvalitet, kao što su izveštaji o kontrolisanju i podaci o ispitivanjima, podatke o etaloniranju, kao i izveštaje koji se odnose na kvalifikacije osoblja, itd.

3.4.3. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da sprovede periodična ocenjivanja najmanje jednom u dve godine kako bi bilo sigurno da proizvođač održava i primenjuje sistem kvaliteta i mora proizvođaču da dostavi izveštaj o ocenjivanju.

3.4.4. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo može nenajavljeni da poseti proizvođača. Za vreme takvih poseta, ako je potrebno, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo može da izvrši ili naloži da se izvrše ispitivanja proizvoda kako bi se proverila delotvornost sistema kvaliteta. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora proizvođaču da dostavi izveštaj o poseti, kao i izveštaj o ispitivanju ako su ona sprovedena.

3.5. Znak usaglašenosti i Deklaracija o usaglašenosti

3.5.1. Proizvođač mora da stavi znak usaglašenosti i, pod odgovornošću tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela iz tačke 3.3.1. ovog priloga njegov identifikacioni broj, na svaki pojedinačni aparat ili opremu koja je u skladu sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koja ispunjava zahteve ovog pravilnika.

3.5.2. Proizvođač mora da izda pisanu Deklaraciju o usaglašenosti za svaki model aparata ili opreme i čuva je deset godina nakon što su aparat ili oprema stavljeni na tržište i stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji. Deklaracijom o usaglašenosti mora da se identificuje model aparata ili opreme za koje je ta deklaracija sastavljena.

Kopija Deklaracije o usaglašenosti se, na zahtev, stavlja na raspolaganje nadležnim organima. Uz opremu ili ako je primenljivo seriju ili pošiljku prilaže se kopija Deklaracije o usaglašenosti opreme.

3.6. Deset godina nakon stavljanja na tržište aparata ili opreme, proizvođač mora da bude u mogućnosti da stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji sledeće:

- (a) dokumentaciju iz tačke 3.3.1. ovog priloga;
- (b) informacije koje se odnose na promene iz tačke 3.3.5. ovog priloga, kako je odobreno;
- (v) odluke i izveštaje tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela koje su navedene u tač. 3.3.5., 3.4.3. i 3.4.4. ovog priloga.

3.7. Svako telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo izveštava ministarstvo nadležno za poslove energetike o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta i, periodično ili na zahtev, ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji mora da stavi na raspolaganje spisak odobrenja sistema kvaliteta koje je odbilo, poništalo ili na drugi način ograničilo.

Svako telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da obavesti druga tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovana tela o odobrenjima sistema kvaliteta koje je odbilo, poništalo, povuklo ili na drugi način ograničilo, a na zahtev i o odobrenjima sistema kvaliteta koje je izdalo.

3.8. Zastupnik

Obaveze proizvođača navedene u tač. 3.3.1, 3.3.5, 3.5. i 3.6. ovog priloga može u njegovo ime i na njegovu odgovornost ispuniti njegov zastupnik, ako su navedene u ovlašćenju.

4. MODUL E: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU OBEZBEĐENJA KVALITETA PROIZVODA

4.1. Usaglašenost sa tipom na osnovu obezbeđenja kvaliteta proizvoda je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti u kojem proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 4.2. i 4.5. ovog priloga i garantuje i

izjavljuje na vlastitu odgovornost da su predmetni aparati ili oprema u skladu s tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve ovog pravilnika koji se na njih odnose.

4.2. Proizvodnja

Proizvođač mora da ima odobreni sistem upravljanja kvalitetom za završnu kontrolu proizvoda i ispitivanja predmetnih aparata ili opreme kako je određeno tačkom 4.3. ovog priloga i mora da se podvrgne nadzoru kako je određeno tačkom 4.4. ovog priloga.

4.3. Sistem kvaliteta

4.3.1. Proizvođač mora telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu prema sopstvenom izboru da podnese zahtev za ocenu sistema kvaliteta, za predmetne aparate ili opremu.

Zahtev uključuje:

- (a) naziv i adresu proizvođača i naziv i adresu zastupnika ako je on podneo zahtev;
- (b) pisanu izjavu da isti zahtev nije podneo nijednom drugom telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu;
- (v) sve potrebne podatke za predviđenu kategoriju proizvoda;
- (g) dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta;
- (d) tehničku dokumentaciju za odobren tip i kopiju sertifikata o pregledu tipa.

4.3.2. Sistem kvaliteta mora da garantuje usaglašenost aparata ili opreme sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima ovog pravilnika koji se na njih odnose.

Svi elementi, zahtevi i odredbe koje proizvođač donese moraju da se dokumentuju na sistematican i uredan način u obliku pisanih politika, procedura i uputstava. Dokumentacija o sistemu kvaliteta mora da omogući dosledno tumačenje programa i planova kvaliteta, priručnika za kvalitet i zapisa kvaliteta.

Dokumentacija mora posebno da sadrži odgovarajuće opise:

- (a) ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja rukovodstva u vezi sa kvalitetom proizvoda;
- (b) pregleda i ispitivanja koji će se sprovoditi nakon proizvodnje;
- (v) zapisa o kvalitetu, kao što su izveštaji o kontrolisanju i podaci o ispitivanju i etaloniranju, izveštaji koji se odnose na kvalifikacije osoblja,;
- (g) načina praćenja efektivnosti sistema kvaliteta.

4.3.3. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da oceni sistem kvaliteta kako bi utvrdilo da li ispunjava zahteve iz tačke 4.3.2. ovog priloga.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo prepostavlja usaglašenost s tim zahtevima u odnosu na elemente sistema kvaliteta koji su u skladu sa odgovarajućim specifikacijama odgovarajućih srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi.

Uz iskustvo sa sistemima upravljanja kvalitetom, tim za ocenjivanje mora da ima najmanje jednog člana s iskustvom ocenjivanja iz oblasti relevantnog proizvoda i primenjenoj tehnologiji proizvoda i znanjem o primenljivim zahtevima ovog pravilnika. Postupak ocenjivanja mora da uključuje posetu

pogonima proizvođača u svrhu ocenjivanja. Tim za ocenjivanje mora da pregleda tehničku dokumentaciju iz tačke 4.3.1. podtačka (d) ovog priloga kako bi potvrdio sposobnost proizvođača da utvrdi primenljive zahteve iz ovog pravilnika i kako bi izvršio neophodne preglede za obezbeđenje usaglašenosti aparata ili opreme s tim zahtevima.

Proizvođač mora da se obavesti o odluci. Obaveštenje sadrži zaključke ocenjivanja i obrazloženje odluke o oceni.

4.3.4. Proizvođač mora da preduzme mere kako bi ispunio obaveze koje proizilaze iz sistema kvaliteta kako je odobren i kako bi taj sistem održavao tako da ostane svrshodan i efikasan.

4.3.5. Proizvođač mora da obavesti telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj nameravanoj promeni sistema kvaliteta.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da oceni sve predložene promene i odlučuje hoće li izmenjeni sistem kvaliteta i dalje da ispunjava zahteve iz tačke 4.3.2. ovog priloga ili je potrebno ponoviti ocenjivanje.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo o svojoj odluci mora da obavesti proizvođača. Obaveštenje mora da sadrži zaključke ocenjivanja i obrazloženje odluke o oceni.

4.4. Nadzor u nadležnosti tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela

4.4.1. Svrha nadzora je da se proveri da li proizvođač ispunjava u potpunosti obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

4.4.2. Proizvođač mora telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu, u svrhu ocenjivanja, da dozvoli pristup mestima proizvodnje, kontrole, ispitivanja i skladištenja, kao i da pruži sve potrebne informacije, a posebno:

(a) dokumentaciju sistema kvaliteta;

(b) zapise vezane za kvalitet, kao što su izveštaji o kontrolisanju i podaci o ispitivanju i etaloniranju, kao i izveštaje koji se odnose na kvalifikacije osoblja, itd.

4.4.3. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da sprovodi periodična ocenjivanja najmanje jedanput u dve godine kako bi bilo sigurno da proizvođač održava i primenjuje sistem kvaliteta i mora proizvođaču da dostavi izveštaj o ocenjivanju.

4.4.4. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo može nenajavljeni da poseti proizvođača. Za vreme takvih poseta, ako je potrebno, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo može da izvrši ili naloži da se izvrše ispitivanja proizvoda kako bi se proverila delotvornost sistema kvaliteta. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora proizvođaču da dostavi izveštaj o poseti, kao i izveštaj o ispitivanju ako su ona sprovedena.

4.5. Znak usaglašenosti i Deklaracija o usaglašenosti

4.5.1. Proizvođač mora da stavi znak usaglašenosti i, pod odgovornošću tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela iz tačke 4.3.1. ovog priloga njegov identifikacioni broj, na svaki pojedinačni aparat ili opremu koja je u skladu sa tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koja zadovoljava zahteve ovog pravilnika.

4.5.2. Proizvođač mora da izda pisanu Deklaraciju o usaglašenosti za svaki model aparata ili opreme i čuva je deset godina nakon što su aparat ili oprema stavljeni na tržiste i stavi je na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji. Deklaracijom o usaglašenosti mora da se identificuje model aparata ili opreme za koje je ta deklaracija sastavljena.

Kopija Deklaracije o usaglašenosti se, na zahtev, stavlja na raspolaganje nadležnim organima. Uz opremu ili ako je primenljivo seriju ili pošiljku prilaže se kopija Deklaracije o usaglašenosti opreme.

4.6. Deset godina nakon stavljanja na tržište aparata ili opreme, proizvođač mora da bude u mogućnosti da stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji sledeće:

- (a) dokumentaciju iz tačke 4.3.1. ovog priloga;
- (b) informacije koje se odnose promene iz tačke 4.3.5. ovog priloga, kako je odobreno;
- (v) odluke i izveštaje tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela koji su navedeni u tač. 4.3.5, 4.4.3. i 4.4.4. ovog priloga.

4.7. Svako telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo izveštava ministarstvo nadležno za poslove energetike o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta i, periodično ili na zahtev, ministarstva nadležnog za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji mora da stavi na raspolaganje spisak odobrenja sistema kvaliteta koje je odbilo, poništalo ili na drugi način ograničilo.

Svako telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da obavesti druga tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovana tela o odobrenjima sistema kvaliteta koje je odbilo, poništalo, povuklo ili na drugi način ograničilo, a na zahtev i o odobrenjima sistema kvaliteta koje je izdalo.

4.8. Zastupnik

Obaveze proizvođača navedene u tač. 4.3.1, 4.3.5, 4.5. i 4.6. ovog priloga može u njegovo ime i na njegovu odgovornost ispuniti njegov zastupnik, ako su navedene u ovlašćenju.

5. MODUL F: USAGLAŠENOST SA TIPOM NA OSNOVU VERIFIKACIJE PROIZVODA

5.1. Usaglašenost sa tipom na osnovu verifikacije proizvoda je deo postupka ocenjivanja usaglašenosti u kojem proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 5.2., 5.5.1. i 5.6. ovog priloga i garantuje i izjavljuje na vlastitu odgovornost da je su predmetni aparati ili oprema, koja podleže odredbama tačke 5.3. ovog priloga, u skladu sa tipom opisanom u sertifikatu o pregledu tipa i da ispunjavaju zahteve ovog pravilnika koji se na njih odnose.

5.2. Proizvodnja

Proizvođač mora da preduzme sve potrebne mere kako bi postupak proizvodnje i njegovo praćenje obezbedili usaglašenost proizvedenih aparata ili opreme s odobrenim tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima ovog pravilnika koji se na njih primenjuju.

5.3. Verifikacija

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo koje je izabrao proizvođač mora da sproveđe odgovarajuće pregledе i ispitivanja ili naloži da se isti sproveđu kako bi proverilo usaglašenost aparata ili opreme sa odobrenim tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i odgovarajućim zahtevima ovog pravilnika.

Pregledi i ispitivanja za proveru usaglašenosti aparata ili opreme sa odgovarajućim zahtevima moraju da se sproveđu, po izboru proizvođača, pregledom i ispitivanjem svakog aparata ili dela opreme kao što je definisano u tački 5.4. ovog priloga ili pregledom i ispitivanjem aparata ili opreme na statističkoj osnovi kako je definisano u tački 5.5. ovog priloga.

5.4. Verifikacija usaglašenosti pregledom ili ispitivanjem svakog aparata ili dela opreme

5.4.1. Svi aparati ili delovi opreme se pojedinačno pregledaju i moraju da se sprovedu odgovarajuća ispitivanja predviđena odgovarajućim srpskim standardima kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi i/ili se sprovode odgovarajuća ispitivanja predviđena drugim tehničkim specifikacijama kako bi se proverila usaglašenost s odobrenim tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i sa odgovarajućim zahtevima ovog pravilnika.

Ako ne postoji takav srpski standard kojim je preuzet odgovarajući harmonizovani standard, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da odluči o sprovođenju odgovarajućih ispitivanja.

5.4.2. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da izda sertifikat o usaglašenosti u pogledu sprovedenih pregleda i ispitivanja, i mora da stavi svoj identifikacioni broj ili naloži da se stavi na svaki odobreni aparat ili deo opreme.

Proizvođač mora da obezbedi da sertifikat o usaglašenosti bude na raspolaganju ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji 10 godina od stavljanja aparata ili opreme na tržiste.

5.5. Statistička verifikacija usaglašenosti

5.5.1. Proizvođač mora da preduzme sve potrebne mere kako bi postupak proizvodnje i njegovo praćenje obezbedili istovrsnost svake proizvedene serije i zato će svoje aparate ili opremu verifikovati u istovrsnim serijama.

5.5.2. Iz svake serije se uzima slučajni uzorak u skladu sa tačkom 5.5.3. ovog priloga. Svaki aparat ili oprema koji su izabrani kao uzorci pregledaju sa pojedinačno i moraju da se sprovedu odgovarajuća ispitivanja predviđena odgovarajućim srpskim standardima kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi i/ili se sprovode odgovarajuća ispitivanja predviđena drugim tehničkim specifikacijama kako bi se proverila usaglašenost sa odgovarajućim zahtevima ovog pravilnika i utvrdilo da li je serija prihvaćena ili odbijena.

Ako ne postoji takav srpski standard kojim je preuzet odgovarajući harmonizovani standard, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da odluči o sprovođenju odgovarajućih ispitivanja.

5.5.3. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo primenjuje sistem uzorkovanja sa sledećim karakteristikama:

- nivo kvaliteta koji odgovara verovatnoći prihvatanja od 95%, sa procentom neusaglašenosti između 0,5% i 1,5%,
- granični kvalitet koji odgovara verovatnoći prihvatanja od 5% sa procentom neusaglašenosti između 5% i 10%.

5.5.4. Ako se serija prihvati, smatraće će se da su svi aparati ili oprema iz te serije odobreni, osim onih aparata ili opreme iz uzorka za koje je utvrđeno da ne zadovoljavaju ispitivanja.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da izda sertifikat o usaglašenosti u pogledu sprovedenih pregleda i ispitivanja, i mora da stavi svoj identifikacioni broj ili naloži da se stavi na svaki odobreni aparat ili opremu.

Proizvođač mora da obezbedi da sertifikat o usaglašenosti bude na raspolaganju ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji 10 godina od stavljanja aparata ili opreme na tržiste.

5.5.5. Ako je serija odbijena, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da preduzme odgovarajuće mere kako bi se sprečilo stavljanje takve serije na tržiste. U slučaju čestog odbijanja

serija, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo može da obustavi statističku verifikaciju i preduzme odgovarajuće mere.

5.6. Znak usaglašenosti i Deklaracija o usaglašenosti

5.6.1. Proizvođač mora da stavi znak usaglašenosti i, pod odgovornošću tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela iz tačke 5.3. ovog priloga njegov identifikacioni broj, na svaki pojedinačni aparat ili opremu koja je u skladu sa odobrenim tipom opisanim u sertifikatu o pregledu tipa i koji ispunjavaju zahteve ovog pravilnika.

5.6.2. Proizvođač mora da izda pisanu Deklaraciju o usaglašenosti za svaki model aparata ili opreme i čuva je deset godina nakon što je aparat ili oprema stavljen na tržiste i stavi je na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji. Deklaracijom o usaglašenosti mora da se identificuje model aparata ili opreme za koje je ta deklaracija sastavljena.

Kopija Deklaracije o usaglašenosti se, na zahtev, stavlja na raspolaganje nadležnim organima. Uz opremu ili ako je primenljivo seriju ili pošiljku prilaže se kopija Deklaracije o usaglašenosti opreme.

Ako se telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo iz tačke 5.3. ovog priloga slaže, proizvođač takođe može, pod odgovornošću tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela, stavljati identifikacioni broj tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela na aparat ili opremu.

5.7. Ako se telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo slaže i preuzme odgovornost, proizvođač može na aparat ili opremu staviti identifikacioni broj tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela tokom procesa proizvodnje.

5.8. Zastupnik

Obaveze proizvođača može, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, da ispuni njegov zastupnik ako su te obaveze navedene u ovlašćenju. Zastupnik ne može da ispuni obaveze proizvođača iz tač. 5.2. i 5.5.1. ovog priloga.

6. MODUL G: USAGLAŠENOST NA OSNOVU POJEDINAČNE VERIFIKACIJE

6.1. Usaglašenost na osnovu pojedinačne verifikacije je postupak ocenjivanja usaglašenosti u kojem proizvođač ispunjava obaveze iz tač. 6.2., 6.3. i 6.5. ovog priloga i garantuje i izjavljuje na vlastitu odgovornost da su predmetni aparat ili oprema, koji podleže odredbama tačke 6.4. ovog priloga, usaglašen sa zahtevima pravilnika koji se na njega odnose.

6.2. Tehnička dokumentacija

Proizvođač mora da izradi tehničku dokumentaciju i stavlja je na raspolaganje telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu iz tačke 6.4. ovog priloga. Tehnička dokumentacija mora da omogući ocenjivanje usaglašenosti aparat ili opreme sa odgovarajućim zahtevima ovog pravilnika i mora da uključi odgovarajući analizu i procenu rizika. U tehničkoj dokumentaciji moraju da se navedu primenljivi zahtevi, i u meri u kojoj je to bitno za ocenjivanje, mora da obuhvata projektovanje, proizvodnju i rad aparata ili opreme.

6.2.1. Tehnička dokumentacija, gde je to primenljivo, mora da sadrži najmanje sledeće elemente:

- (a) opšti opis aparata ili opreme;
- (b) idejno projektno rešenje, kao i radioničke crteže i šeme sastavnih delova, električnih kola, itd.;
- (v) opise i objašnjenja potrebna za razumevanje navedenih crteža i šema, kao i način rada aparata ili opreme;

(g) spisak srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi koji su primjenjeni u celosti ili samo delimično, kao i opis primjenjenih rešenja kojima se zadovoljavaju bitni zahtevi za bezbednost ovog pravilnika i spisak drugih primjenjenih odgovarajućih tehničkih specifikacija kada ti standardi nisu primjenjeni. U slučaju delimične primene srpskih standarda kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi, u tehničkoj dokumentaciji navode se delovi koji su primjenjeni;

- (d) rezultate proračuna, izvršenih provera, itd.;
- (đ) izveštaje o ispitivanjima;
- (e) za aparate - uputstva za instalaciju ili upotrebu;
- (ž) za opremu - uputstva za ugradnju u aparat ili za montažu.

6.2.2. Prema potrebi proizvođač takođe može da predstavi telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu sledeća dokumenta:

- (a) Sertifikat o pregledu tipa i Deklaraciju o usaglašenosti koja se odnosi na opremu koja je ugrađena u aparat;
- (b) sertifikate i ateste koji se odnose na metode proizvodnje i kontrole i nadzora aparata ili opreme;
- (v) svu ostalu dokumentaciju kojom se omogućava telu za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanom telu da unapredi svoje ocenjivanje.

Proizvođač mora da čuva tehničku dokumentaciju 10 godina nakon što su aparat ili oprema stavljeni na tržiste i da stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji

6.3. Proizvodnja

Proizvođač mora da preduzme sve potrebne mere kako bi postupak proizvodnje i njegovo praćenje obezbedili usaglašenost proizvedenih aparata ili opreme s primenljivim zahtevima ovog pravilnika.

6.4. Verifikacija

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo koje je izabrao proizvođač mora da sproveđe ili da naloži da se sproveđu odgovarajući pregledi i ispitivanja predviđeni odgovarajućim srpskim standardima kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi i/ili odgovarajuća ispitivanja predviđena drugim tehničkim specifikacijama, radi provere usaglašenosti aparata ili opreme sa primenljivim zahtevima ovog pravilnika. Ako ne postoji takav srpski standard kojim je preuzet odgovarajući harmonizovani standard, telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo mora da odluči o sprovođenju drugih odgovarajućih ispitivanja.

Ako telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo smatra da je potrebno, pregledi i ispitivanja se mogu sprovesti i nakon montaže ili ugradnje opreme ili instalacije aparata.

Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo izdaje sertifikat o usaglašenosti na osnovu sprovedenih pregleda i ispitivanja i mora da stavi svoj identifikacioni broj na odobrene aparate ili opremu ili dozvoljava da se taj broj stavi pod njegovom odgovornošću.

Proizvođač sertifikate o usaglašenosti mora da čuva 10 godina od stavljanja aparata ili opreme na tržiste i stavi na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji.

6.5. Znak usaglašenosti i Deklaracija o usaglašenosti

6.5.1. Proizvođač mora da stavi znak usaglašenosti i, pod odgovornošću tela za ocenjivanje usaglašenosti - imenovanog tela iz tačke 6.4. ovog pravilnika njegov identifikacioni broj, na svaki aparat ili opremu koja ispunjava zahteve ovog pravilnika.

6.5.2. Proizvođač mora da izda pisanu Deklaraciju o usaglašenosti i čuva je deset godina nakon što su aparat ili oprema stavljeni na tržište i stavi je na raspolaganje ministarstvu nadležnom za poslove energetike ili nadležnoj inspekciji. Deklaracijom o usaglašenosti mora da se identificuje aparat ili oprema za koju je ta deklaracija sastavljena.

Kopija Deklaracije o usaglašenosti se, na zahtev, stavlja na raspolaganje nadležnim organima. Uz opremu ili ako je primenljivo seriju ili pošiljku prilaže se kopija Deklaracije o usaglašenosti opreme.

6.6. Zastupnik

Obaveze proizvođača navedene u tač. 6.2. i 6.5. ovog priloga može u njegovo ime i na njegovu odgovornost ispuniti njegov zastupnik ako su te obaveze navedene u ovlašćenju.

Prilog III NATPISI

1. Osim znaka usaglašenosti iz člana 16. na aparatu ili njegovo natpisnoj pločici moraju se nalaziti i sledeće informacije:

- (a) naziv proizvođača, registrovano trgovačko ime ili registrovana trgovačka oznaka;
- (b) tip aparata, broj serije ili fabričkog broja ili drugi podatak koji omogućava njegovu identifikaciju;
- (v) vrsta električnog napajanja, gde je to primenljivo;
- (g) oznaku kategorije aparata;
- (d) nazivni pritisak snabdevanja za aparat;
- (đ) potrebne informacije za pravilnu i bezbednu instalaciju u skladu sa prirodom aparata.

2. Na opremi i njenoj natpisnoj pločici se nalaze informacije predviđene tačkom 1. ovog priloga u meri u kojoj je to potrebno.

Prilog IV DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI BROJ XXX (nije obavezno da proizvođač dodeli broj deklaracije o usaglašenost)

1. Aparat ili oprema/model aparata ili opreme (proizvod, tip, broj serije ili fabrički broj):
2. Naziv i adresa proizvođača i prema potrebi njegovog zastupnika:
3. Ova deklaracija o usaglašenosti izdata je pod isključivom odgovornošću proizvođača:
4. Predmet deklaracije (identifikacija aparata ili opreme koja omogućava sledljivost; ako je potrebno može da uključi sliku za identifikaciju aparata ili opreme): opis aparata ili opreme
5. U prethodnoj tački opisani predmet deklaracije je u skladu sa važećim propisima Republike Srbije:

6. Pozivanje na odgovarajuće srpske standarde kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi koji su upotrebljeni ili pozivanje na druge tehničke specifikacije u odnosu na koje se izjavljuje usaglašenost:

7. Telo za ocenjivanje usaglašenosti - imenovano telo... (ime, adresa, broj)... izvršilo je... (opis aktivnosti)... i izdalo sertifikat(e):... (detalji, uključujući datum izdavanja i, prema potrebi, informacije o trajanju i uslovima važenja).

8. Za opremu, uputstva o načinu ugradnje opreme u aparat ili montaže prilikom sastavljanja aparata, kako bi se olakšala usaglašenost sa bitnim zahtevima koji se primenjuju na gotove aparate.

9. Dodatne informacije:

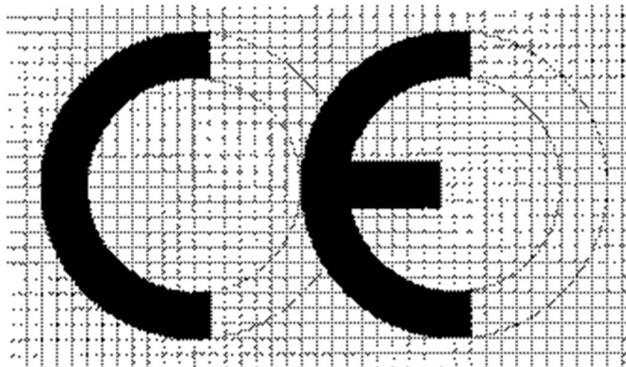
Potpisano za i u ime:

(mesto i datum izdavanja):

(ime, funkcija) (potpis):

Prilog V **ZNAK USAGLAŠENOSTI** 1. CE ZNAK USAGLAŠENOSTI

CE znak usaglašenosti se sastoji od stilizovanog latiničnog slovnog znaka "CE" u sledećem obliku:

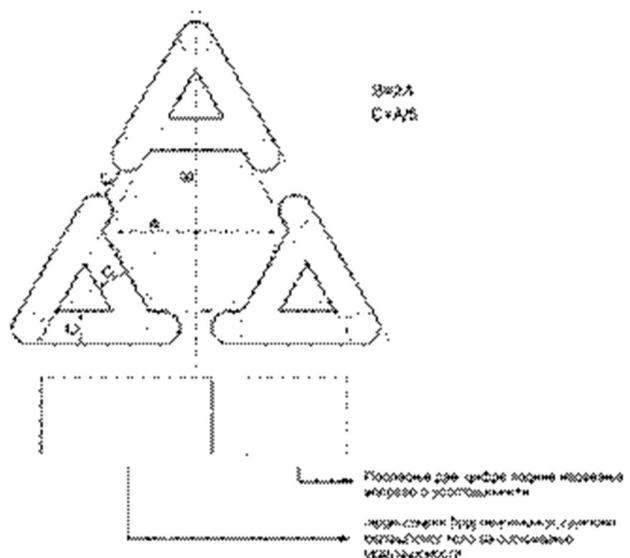
Visina CE znaka mora biti najmanje 5 mm.

Ako se CE znak smanjuje ili uvećava, moraju se uzeti u obzir proporcije prikazane na ovom crtežu.

CE znak mora biti stavljen na aparat ili na njegovu pločicu sa podacima, a ako to nije moguće ili se ne može obezbediti zbog vrste ili svojstava aparata, ovaj znak se stavlja na pakovanje, ako je takav aparat ima, ili u prateću dokumentaciju.

2. SRPSKI ZNAK USAGLAŠENOSTI

Srpski znak usaglašenosti se sastoji od tri velika slova A povezana u obliku jednakostraničnog trougla (3A), izgleda i sadržine kao na slici:

Veličina znaka određuje se prema visini B znaka koja može imati samo zaokružene vrednosti standardnih brojeva predu veličina R10 izraženih u milimetrima (mm) prema srpskom standardu SRPS A.A0.001 - Standardni brojevi, brojčane vrednosti i definicije.

Visina B znaka iznosi, po pravilu, najmanje 5 mm.

Uz srpski znak se stavlja jedinstveni broj imenovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti iz registra imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti, kao i poslednje dve cifre godine izdavanja isprave o usaglašenosti, ako je to telo sprovodilo, odnosno učestvovalo u ocenjivanju usaglašenosti.